

INNOWACJA PEDAGOGICZNA
METODYCZNO - PROGRAMOWA

„PEGAZEM PRZEZ SZTUKĘ”

w Szkole Podstawowej nr 15 im. Polskich Olimpijczyków
w Koninie

Opracowała mgr Ewa Fatz

WSTĘP

W roku szkolnym 2014/2015 zostałam wychowawcą klasy I e, do której zapisano dzieci sześćioletnie. Zastanawiałam się, jak zintegrować spokojnych i żywiołowych uczniów, co zaproponować, aby wszyscy w szkole czuli się dobrze. Dzieci dawały wyraźne sygnały, że jeszcze chcą się bawić. Doszłam do wniosku, że nadanie im ról w przedstawieniach może być atrakcyjną formą nauczania i współdziałania w zespole klasowym. Tak więc moje sześciolatki wspólnie przygotowały się do występu pt. „ W świecie bajek” dla kolegów z klas 0 – II i swoich rodziców. Grupa 7-osobowa doskonale poradziła sobie w inscenizacji przed widownią w Dziennym Domu Pomocy Społecznej w Koninie, a później podczas Pikniku Parafialno – Rodzinnego w naszym mieście. I miejsce zajęło troje dzieci w III Międzyszkolnym Konkursie Inscenizacji Doroty Gellner w Szkole Podstawowej nr 11 w Koninie. Sukcesy przyniosły zaskakujące efekty. Dzieci, które miały problemy z koncentracją, z nawiązaniem kontaktów z rówieśnikami, zaczęły coraz lepiej radzić sobie ze swoimi problemami. Uważam, że dzieci te mają ogromny potencjał twórczy, stąd pomysł opracowania programu innowacyjnego pt. „Pegazem przez sztukę”. Myślę, że ten program pozwoli uczniom być kreatywnymi, rozwijać się twórczo, łatwiej i lepiej współpracować w grupie. Przede wszystkim będę mogła rozwijać postawy oraz zachowania pozwalające radzić sobie w trudnych sytuacjach, w których dochodzi do agresji i przemocy. Sytuacje takie zdarzają się, pomimo ogromnych starań ze strony nauczycieli oraz rodziców. Program, opracowany przeze mnie, będzie utrzymywał zakres realizowanych w klasach I-III celów i treści profilaktyczno-wychowawczych poprzez edukację teatralną.

OGÓLNE ZAŁOŻENIA PROGRAMU

- Głównym założeniem programu tej innowacji jest ochrona dzieci przed zagrożeniami poprzez realizację zadań profilaktycznych zawartych w inscenizacjach oraz rozwijanie zainteresowań i uzdolnień teatralnych.
- Adresatami programu innowacji „Pegazem przez sztukę” będą chętni uczniowie z mojej klasy. Przez okres 2 lat będą uczestniczyć w nieobowiązkowych zajęciach pozalekcyjnych.
- Treści wpisane w program wynikają z głównego celu **Rządowego programu „Bezpieczna i przyjazna szkoła”** na lata 2014/2016, którym jest zwiększenie skuteczności działań wychowawczych i profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkołach i placówkach, z **Podstawy programowej edukacji wczesnoszkolnej**, a także korelują ze **Szkolnym Programem Profilaktyki Szkoły Podstawowej nr 15 w Koninie**.
- Program realizowany będzie w Szkole Podstawowej nr 15 im. Polskich Olimpijczyków w Koninie.
- Planowany termin realizacji innowacji – 1.09.2015r. – 31.05.2017r.
- Spotkania będą odbywały się w ustalanych na bieżąco terminach - częściej w trakcie przygotowań do występu dzieci (jedno przedstawienie w semestrze).
- Zajęcia będą prowadzone w formie nieobowiązkowych zajęć pozalekcyjnych.
- W celu wyróżnienia grupy teatralnej na terenie szkoły zostaną przygotowane odznaki przedstawiające Pegaza. Dzieci będą je nosiły w dniach, w których będą miały zajęcia.

SPOSÓB REALIZACJI

▪ **Metody**

- słowne: pogadanka, rozmowa, praca z tekstem;
- oglądowe: pokaz, obserwacja;
- działań praktycznych: (ćwiczenia praktyczne, gry i zabawy dydaktyczne, inscenizacja).

▪ **Formy**

- zbiorowa;
  - indywidualna jednolita i zróżnicowana;
  - zespołowa jednolita i zróżnicowana.
- Tworzenie własnych inscenizacji podczas zabawy,
  - Zabawy słowno-językowe(poprawna wymowa),
  - Tworzenie kostiumów i rekwizytów do inscenizacji,
  - Wykonywanie scenografii do przedstawień,
  - Zwiedzanie teatru od kulis,
  - Śpiewanie piosenek, wykonanie prostych układów tanecznych,
  - Wykonanie prac plastycznych dowolną techniką,
  - Inscenizacje dla dzieci,
  - Zabawy na rozpoznawanie uczuć, zabawy odreagowujące złość i agresję, zabawy przeciwko agresji.

▪ **Środki, materiały, sprzęt**

- teksty wybranych książek i scenariuszy przedstawień,
- teksty wierszy i piosenek,
- materiały i narzędzia do wykonania kukiełek, dekoracji, scenografii, prac plastycznych,

- nagrania utworów muzycznych,
- zabawy na rozpoznawanie uczuć,
- zabawy odreagowujące złość i agresję,
- zabawy przeciwko agresji,
- Internet,
- aparat fotograficzny.

- **Sprzymierzeńcy**

W trakcie realizacji programu skorzystam z pomocy rodziców i pracowników szkoły, angażując ich w prace społeczne.

CELE PROGRAMU

1. Cele ogólne

- Realizacja zadań profilaktycznych poprzez formę teatralną;
- Rozwijanie wyobraźni i inwencji twórczej;
- Kształtowanie wrażliwości estetycznej.

2. Cele szczegółowe

- Przygotowanie i prezentowanie inscenizacji o treściach profilaktyczno-wychowawczych.
- Wcielanie się w rolę aktora;
- Poszerzanie wiedzy o teatrze;
- Dostarczanie wzorców poprawnej polszczyzny;
- Kształtowanie wrażliwości muzycznej i plastycznej;

Cele zawarte w inscenizacjach:

- Wdrażanie uczniów do radzenia sobie z problemami,
- Wdrażanie do przestrzegania norm i zasad istniejących w szkole,
- Rozwijanie i wzmacnianie postaw koleżeńskich, wzajemnego szacunku,
- Rozpoznawanie zachowań agresywnych i przejawów przemocy wśród uczniów.

OCZEKIWANE EFEKTY

Uczeń:

- wypowiada się jasno, starannie w rozwiniętej, uporządkowanej logicznie formie na temat przedstawień teatralnych, lektury, sytuacji wymyślonych,
- czyta teksty z podziałem na role,
- odczyta informację przekazaną gestem, mimiką, baletem, sztuką teatralną itd.,
- przedstawi ruchem jakieś wydarzenie, przysłowie, powiedzenie,
- wygłasza z pamięci wiersze i fragmenty prozy,
- odczyta i wyrazi stany wewnętrzne za pomocą mimiki twarzy: niepokój, ból, gniew, zakłopotanie, smutek, zadowolenie,
- odczyta z wyrazu oczu: szczęście, przerażenie, strach, prośbę itp.,
- odczyta i wyrazi dynamikę ruchu: nieśmiałość, złość, niecierpliwość, zadumę itp.
- zna podstawowe pojęcia związane z teatrem,
- odbiera nastrój wyrażony muzyką,
- śpiewa piosenki i tańczy proste układy taneczne,
- ilustruje lektury, zdarzenia, rysuje plakaty, ozdoby itp.,
- aktywnie uczestniczy w inscenizacjach i teatrykach organizowanych na terenie klasy, szkoły i poza szkołą,
- jest odpowiedzialny za swoje słowa, czyny, zachowania,
- radzi sobie z sukcesem i porażką,
- nawiązuje koleżeńskie więzi z kolegami z klasy,
- rozwiązuje konflikty i wyjaśnia nieporozumienia bez stosowania przemocy i agresji.

OCENIANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIĄ

Ocena uczniów będzie dokonywana na bieżąco. Pracę uczniów na zajęciach udokumentuję zdjęciami, aktualnym kącikiem teatralnym, wpisem tematów do dziennika.

Sposoby oceniania ucznia:

- pochwała i zachęta ustna,
- ocena graficzna(naklejki),
- dyplomy.

EWALUACJA PROGRAMU

Celem ewaluacji będzie sprawdzenie, czy założenia i cele programu zostały osiągnięte. Poinformuję radę pedagogiczną oraz rodziców uczestników programu o wynikach innowacji. Zbadam efektywność założonych celów poprzez:

- obserwację zachowań dzieci, ich postępów na zajęciach i podczas przedstawień,
- wytwory prac uczniów,
- ankiety dla rodziców,
- wrażenia i opinie dzieci, nauczycieli, rodziców i innych obserwatorów.

ANKIETA DLA RODZICÓW

1. Jakie pozytywne zmiany zaobserwowała Pani u swojego dziecka?
2. Jakie negatywne zmiany zaobserwowała Pani u swojego dziecka?
3. Czy dziecko dzieliło się wrażeniami z pobytu na zajęciach?
4. Jak ocenia Pani działalność grupy teatralnej?

VII. REALIZACJA PROGRAMU

1.	Kącik teatralny	Stworzenie kącika teatralnego – gazetka ścienna, założenie kroniki, wręczenie odznak, Kodeks grupy teatralnej (reguły i zasady postępowania).
2.	Spektakle i widowiska teatralne	Pokaz multimedialny – zapoznanie dzieci z różnymi formami teatralnymi(drama, teatr lalkowy, pantonima, teatr cieni, teatr żywego aktora). Dyskusja na temat spostrzeżeń i wrażeń dzieci.
3.	Wizyta w teatrze	Wyjazd do teatru. Rozmowa z pracownikami teatru. Oglądanie spektaklu. Rozmowa na temat przeżyć z obejrzanego widowiska. Utrwalanie pojęć związanych z teatrem.
4.	Zabawy przeciwko agresji	„Mowa ciała”, „Malowanie uczuć” itd. Gry i zabawy przeciwko agresji - Rosemarie Portmann.
5.	Jestem aktorem	Zagadki pantomimiczne – zabawa integracyjna, wyrażanie treści ruchem ciała.
6.	„Teatrzyk ze znakiem zapytania”	Dorysowywanie pastelami do znaku zapytania, guzików, widokówek itp. obrazka wg własnego pomysłu. Ćwiczenia kreatywnego i twórczego myślenia. Estetyka wykonanej pracy.
7.	„ W teatrze”	Rozmowy na temat teatru na podstawie wysłuchanego utworu oraz wiedzy i doświadczeń dzieci. Dzielenie się swoimi spostrzeżeniami. Uważne wysłuchanie słuchowiska (książki czytanej przez nauczyciela). Ilustrowanie treści sylwetkami.
8.	Aktor tańczy	Dobieranie ruchów i gestów do proponowanej muzyki. Przygotowanie układu tanecznego.
9.	Aktor śpiewa	Nauka piosenki o teatrze. Próby indywidualnego śpiewania piosenek, pokazywanie ruchem tekstu piosenki.
10.	Kukiełki	Nabywanie umiejętności kierowania ruchem lalki(improwizacja słowna i ruchowa).
11.	Inscenizacja	Ustalenie etapów przygotowania inscenizacji teatralnej: -wybór inscenizacji, przydział ról; -czytanie z podziałem na role; -przygotowanie elementów dekoracji do przedstawienia; -wykonanie kukiełek; -nabywanie umiejętności aktorskich, udział w próbach; -przygotowanie fragmentów scenografii podczas zajęć plastycznych; -występ dla klas I – III, rodziców, mieszkańców DDPS w

		Koninie.
12.	Stop agresji	Przekazanie uczniom wiedzy i umiejętności w zakresie sposobów radzenia sobie z negatywnymi emocjami, poszukiwanie źródeł agresji.

Inscenizacje będą zawierały treści z następujących obszarów Szkolnego Programu Profilaktyki;

- Wdrażanie uczniów do funkcjonowania w szkole i w społeczeństwie.
- Zapobieganie zachowaniom agresywnym, ryzykownym, demoralizacji oraz kształtowanie postaw, nawyków i umiejętności służących bezpieczeństwu uczniów.

Program innowacyjny może ulec modyfikacji w zależności od predyspozycji dzieci, możliwości czasowych, środków dydaktycznych i aktualnych potrzeb.

BIBLIOGRAFIA

1. Lipińska J., Techniki teatralne w edukacji wczesnoszkolnej, Życie Szkoły 2001 nr 3.
2. Drzewiecka A., Edukacja teatralna w klasie II, Życie Szkoły 2000 nr 3.
3. Ciechanowska D., Teatr szkolny w klasach początkowych, Życie Szkoły 1988 nr 5.
4. Radziewicz J., Wybór scenariuszy dla teatrzyków szkolnych dla klas I – III, Wrocław 1998.
5. Wybrane lektury dla klas I – III.
6. Portmann R., Gry i zabawy przeciwko agresji, Jedność Kielce 2002.
7. Rogge J. U., Agresja a wychowanie. Czy dzieci mają prawo do agresji?, Jedność Kielce 2007.
8. Rosenberg M. B., Porozumienie bez przemocy. O języku serca, Warszawa 2003.